

5. Регламент Європейського парламенту і Ради № 2017/1001 від 14 червня 2017 року про торгівельну марку Європейського Союзу (кодифікація) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-17#Text

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-463-7-30>

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У СИСТЕМУ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЯК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕФОРМ У ПРАВОВІЙ ОСВІТІ

Іваницька Наталія

аспірант

*ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
м. Київ, Україна*

Юридична освіта відіграє найважливішу роль у зміцненні основ громадянського суспільства, вона не лише надає знання про закони та права, а й формує культуру правової свідомості, що важливо для розвитку демократичних інститутів і правової держави. Система юридичної освіти в Україні є достатньо комплексною за природою та складною за змістом. Вона одночасно взаємодіє з іншими системами: політичною, економічною, культурною, соціальною. У таких умовах система юридичної освіти не може бути пасивною, вона суттєво і динамічно впливає на всі процеси державного та суспільного життя, а також активно формує цивілізоване демократичне правове поле. Тому варто погодитися з І. Вербовським, що «протягом останніх десятиліть Україна наполегливо наближається до європейських стандартів, через це українським закладам освіти потрібно впроваджувати європейські стандарти управління через сучасні зміни в країні» [1].

Юридична освіта надає знання про правову систему, важливість законів і процедур, вона є фундаментом для формування законослухняного та усвідомленого суспільства. Вивчення правових норм допомагає громадянам розуміти свої права та обов'язки, що сприяє розвитку відповідальної громадянської участі. У зазначеному контексті особливо важливою є роль правової освіти, основною метою якої повинна стати підготовка професіоналів відповідно до європейських стандартів, що вимагає докорінної зміни нормативно-правових вимог до

її змісту та якості, а також ефективного механізму її законодавчого забезпечення.

При цьому, як слушно зауважує Г. Мицик, «... інтеграція України до Європейського простору вищої освіти стає важливим стратегічним завданням: вона сприяє розвитку міжнародного співробітництва в освітній галузі та зміцненню зв'язків з іншими європейськими країнами, що дозволяє обмінюватися досвідом та поширювати кращі практики й адаптувати їх відповідно до соціально-економічних умов країни» [2].

Міждержавне інтеграційне співробітництво в освітній сфері, яке стало поширеним на сучасному етапі, першочергово передбачає взаємодію різних правових систем у межах глобального права. Водночас універсальні світові підходи щодо якісного надання освітніх послуг об'єктивуються через імплементацію конкретних принципів і стандартів на регіональному рівні функціонування інтеграційних об'єднань, ключовим з яких для сучасного етапу державно-правового розвитку України є Європейський Союз, а також адаптація національного законодавства до права якого дозволяє досягти належного рівня надання освітніх послуг у контексті побудови загального європейського освітнього простору.

Причому, як зазначає Д. Юськов, «... окремі принципи реалізації політики у вищій школі, які рекомендовані Європейським Союзом, вже успішно реалізовані в Україні. Так, на законодавчому рівні зафіксовано принцип децентралізації управління освітою, внаслідок якого відбувається перехід від командно-адміністративного формату керівництва, розширення повноважень і прав у радах шкіл, громадських організаціях, вчених рад ЗВО та факультетів, які активно беруть участь в управлінні діяльністю закладів вищої освіти» [3].

Якісні та кількісні параметри функціонування правового механізму забезпечення європейських стандартів у сфері надання освітніх послуг в Україні визначаються здатністю її національної правової системи та сприйняття відповідних стандартів та принципів. Причому сучасні національні правові системи при регулюванні соціальних відносин у своїх державах у більшості випадків надають юридичного значення правових норм інтеграційних об'єднань та їх спільних органів. Орієнтиром для Європейського Союзу при створенні власних стандартів у галузі надання освітніх послуг стали стандарти Ради Європи та практика окремих держав-членів ЄС.

Так, ст. 6 Договору про Європейський Союз зі врахуванням змін, внесених Лісабонським договором, передбачає приєднання Європейського Союзу до основних конвенцій Ради Європи. Крім того, існує тісний взаємозв'язок між наявними в Європейському Союзі загальними освітніми стандартами та конституційними нормами держав-членів організації, що також відображені у ст. 6 Договору (у

редакції Лісабонського договору). У ній зазначено, що права та свободи (у тому числі – право на освіту) у тому вигляді, як вони гарантовані Європейською конвенцією про захист прав людини та основних свобод, і так, як вони походять з конституційних традицій держав-членів, складають невіддільну частину права Європейського Союзу [4].

Відповідно до зазначеного можна зробити висновок про те, що подальша інтеграція України в європейську освітню спільноту буде відбуватися за двома основними рівнями, а саме – на загальному рівні країн-членів ЄС, а також на національному рівні, відповідно до положень Конституції України, законів і підзаконних-нормативно правових актів України. Останні повинні бути гармонізовані та уніфіковані з законодавством ЄС, що врегульовує відносини в окресленій сфері.

Література:

1. Вербовський І. Впровадження європейських стандартів у правове регулювання освітніх установ України. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 7(35). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-380-391](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-380-391) (дата звернення: 14.11.2024).
2. Імплементація європейських стандартів і рекомендацій у сфері інклюзивної вищої освіти в Україні: виклики та можливості / Г. Мицик та ін. *UNESCO chair journal "lifelong professional education in the XXI century"*. 2023. Т. 2, № 8. С. 7–20. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(8\).2023.7-20](https://doi.org/10.35387/ucj.2(8).2023.7-20) (дата звернення: 14.11.2024).
3. Юськов Д. С. Європейські моделі співпраці громадськості та закладу вищої освіти як чинник реформи вищої освіти в Україні. *Євроінтеграційні процеси в Україні: історичні, культурні, політико-правові та психологічні аспекти*. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-21> (дата звернення: 14.11.2024).
4. Договір про Європейський Союз: Договір Європ. Союзу від 07.02.1992: станом на 13 груд. 2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029#Text (дат звернення: 14.11.2024).